

SEL KOMMUNE

NOTER 2018

Innhold

Regnskapsprinsipper og vurderingsregler	3
Note 1 Arbeidskapital	5
Note 2 Ytelser til ledende personer	5
Note 3 Godtgjøring til revisor	6
Note 4 Pensjoner	6
Note 5 Anleggsmidler	9
Note 6 Aksjer og andeler i varig eie	10
Note 7 Salg av finansielle anleggsmidler	11
Note 8 Tap på utlån og forskutteringer	11
Note 9 Langsiktig gjeld	11
Note 10 Rentesikring	12
Note 11 Avdrag	12
Note 12 Garantiansvar	13
Note 13 Andre vesentlige forpliktelser	13
Note 14 Finansielle eiendeler og forpliktelser til virkelig verdi	13
Note 15 Avsetning og bruk av fond	14
Note 16 Strykninger og korrigeringer	14
Note 17 Prinsippendringer	15
Note 18 Regnskapsmessig merforbruk	15
Note 19 Kapitalkonto	16
Note 20 Investeringsprosjekter	17
Note 21 Tilskudd/ bidrag til finansiering av investeringer	17
Note 22 Selvkostområder	18
Note 23 Avfall	19
Note 24 Usikre forpliktelser	19
Note 25 Skatteutgifter	20
Note 26 Vesentlige poster	20
Note 27 Estimatendringer og korrigering av tidligere års feil	20
Note 28 Etablering /avvikling av kommunale foretak	20
Note 29 Mellomværende med KF	20
Note 30 Interkommunale samarbeid	21
Note 31 Utlån til næringsformål	21

Regnskapsprinsipper og vurderingsregler

Regnskapsprinsipper

Årsregnskapet omfatter alle økonomiske midler som disponeres (inntekter og innbetalinger) og anvendelsen av midlene (utgifter og utbetalinger). Dette prinsippet omtales som arbeidskapitalprinsippet. Periodiseringsprinsippet som styrer når utgifter, utbetalinger, inntekter og innbetalinger skal bokføres kalles anordningsprinsippet.

Anordningsprinsippet innebærer at alle kjente utgifter, utbetalinger, inntekter og innbetalinger i året skal tas med i årsregnskapet for vedkommende år, enten de er betalt eller ikke når årsregnskapet avsluttes. Inntekter, innbetalinger, utgifter og utbetalinger skal bokføres brutto. Det betyr at det ikke skal gjøres fradrag i inntekter for tilhørende utgifter og heller ikke fradrag i utgifter for tilhørende inntekter. Videre skal man ta hensyn til urealiserte tap (forsiktighetsprinsippet) samt at inntekter, innbetalinger, utgifter og utbetalinger som ikke kan fastsettes eksakt ved tidspunktet for regnskapsavleggelsen, skal registreres med et anslått beløp (prinsippet beste estimat).

Klassifisering av anleggsmidler og omløpsmidler

Anleggsmidler er eiendeler bestemt for varig eie eller bruk og alle andre eiendeler er omløpsmidler. Anleggsmidler består av varige driftsmidler, finansielle anleggsmidler og immaterielle eiendeler. Et varig driftsmiddel kan defineres som et driftsmiddel som forventes brukt mer enn en regnskapsperiode (1 år). Driftsmiddelet må ha en anskaffelseskost på minimum kr 100 000 og ha en økonomisk levetid på minst 3 år regnet fra anskaffelsestidspunktet.

Aksjer, andeler, obligasjoner og utlån med løpetid utover ett år klassifiseres som finansielle anleggsmidleretter.

Immaterielle eiendeler vil kunne bestå av konsesjoner, rettigheter og patenter.

Klassifisering av gjeld

Langsiktig gjeld er knyttet til formålene i kommunelovens § 50. All annen gjeld er kortsiktig gjeld. Neste års avdrag på utlån inngår i anleggsmidler og neste års avdrag på lån inngår i langsiktig gjeld

Vurderingsregler

Omløpsmidler er vurdert til laveste verdi av anskaffelseskost og virkelig verdi. Utestående fordringer er vurdert til pålydende med fradrag for forventet tap.

Anleggsmidler er vurdert til anskaffelseskost. Anleggsmidler med begrenset økonomisk levetid avskrives med like store årlige beløp over levetiden til anleggsmiddelet. Avskrivningene starter senest året etter at anleggsmidlet er anskaffet / tatt i bruk av virksomheten. Avskrivningsperiodene er i tråd med § 8 i forskrift om årsregnskap og årsberetning.

Anleggsmidler som har hatt verdifall som forventes ikke å være forbigående er nedskrevet til virkelig verdi i balansen.

Vurderingene for eiendeler gjelder tilsvarende for kortsiktig og langsiktig gjeld. Opptakskost utgjør gjeldspostens pålydende i norske kroner på det tidspunkt som gjelden oppstår. Låneomkostninger (gebyrer, provisjoner mv.), samt over- og underkurs er finansutgifter og inntekter.

Vurderingene for eiendeler gjelder tilsvarende for kortsiktig og langsiktig gjeld. Opptakskost utgjør gjeldspostens pålydende i norske kroner på det tidspunkt som gjelden oppstår. Låneomkostninger (gebyrer, provisjoner mv.), samt over- og underkurs er finansutgifter og inntekter.

Regnskapet er avlagt i henhold til god kommunal regnskapsskikk, herunder kommunale regnskapsstandarder (KRS) utgitt av Foreningen for god kommunal regnskapsskikk (GKRS).

Organisering av kommunens virksomhet (regnskapsenheter)

Den samlede virksomheten til kommunen er i hovedsak organisert innenfor kommunens ordinære organisasjon, men noe virksomhet lagt til enheter som avlegger eget særregnskap eller andre rettssubjekter.

	Type virksomhet	Type enhet	Kontor- /vertskommune
Enheter som avlegger særregnskap			
Nord-Gudbrandsdal Renovasjonselskap	Avfallshåndtering	IKS	Dovre kommune
Regionrådet for Nord - Gudbrandsdal	Off adm. og næringsutvikl.	KL § 27	Sel
Innlandet Revisjon IKS	Revisjonstjenester	IKS	Lillehammer
Gudbrandsdal Kriesesenter	Mottak av personer i krise	IKS	Lillehammer
Andre rettssubjekter			
Sekretariatet for kontrollutvalene i Nord - Gudbrandsdal	Sekretariat	KL § 27	Lom
Regiondata	Drifting av serverpark	KL § 27	Sel
Skatteoppkrevjaren i Ottadalen	Innkrevning av skatt og	Interkomm. Samarb. KL §28	Vågå
Arbeidsgjevarkontrollen for Nord - Gudbrandsdal	Kontroll av arbeidsgivere	Interkomm. Samarb. KL §28	Vågå
Vågå og Sel landbrukskontor	Landbruk og skogbruk	Interkomm. Samarb. KL §28	Vågå
Felles innkjøpskontor	Innkjøp	Interkomm. Samarb. KL §28	Vågå
Felles jordmorvakt		Interkomm. Samarb. KL §28	Sel
Legevakt - varsling	Alarntjeneste	Interkomm. Samarb. KL §28	Sel
Intermediære senger/ KAD senger		Interkomm. Samarb. KL §28	Sel
Regional legevakt		Interkomm. Samarb. KL §28	Sel
Regional kreftkoordinator			Sel
NAV - gjeldsrådgivning	Gjeldsrådgivning	Interkomm. Samarb. KL §28	Sel
PPT Nord - Gudbrandsdal	PPT	Interkomm. Samarb. KL §28	Sel
Vågå og Sel felles barneverntjeneste	Barnevern	Interkomm. Samarb. KL §28	Sel

Note 1 Arbeidskapital

Balanseregnskapet :	31.12.	01.01.	Endring
2.1 Omløpsmidler	200 800 293	212 222 327	
2.3 Kortsiktig gjeld	74 033 761	79 932 650	
Arbeidskapital	126 766 532	132 289 677	-5 523 145

Drifts- og investeringsregnskapet :	Beløp	Sum
Anskaffelse av midler :		
Inntekter driftsregnskap	588 788 329	
Inntekter investeringsregnskap	37 150 792	
Innbet. ved eksterne finanstransaksjoner	71 756 785	
Sum anskaffelse av midler	697 695 906	697 695 906
Anvendelse av midler :		
Utgifter driftsregnskap	572 249 609	
Utgifter investeringsregnskap	108 097 372	
Utbetalinger ved eksterne finanstransaksjoner	35 040 070	
Sum anvendelse av midler	715 387 051	715 387 051
Anskaffelse - anvendelse av midler		-17 691 145
Endring ubrukte lånemidler (økning +/-reduksjon-)		12 168 000
Endring arbeidskapital i drifts-og investeringsregnskap		-5 523 145
Endring arbeidskapital i balansen		-5 523 145
Differanse (forklares nedenfor)		0

Forklaring til differanse i arb.kapital :	Beløp	Sum
	0	
	0	
	0	
	0	0

Note 2 Ytelser til ledende personer

Ytelser til ledende personer	Lønn og annen godtgjørelse	Godtgjørelse for andre verv	Tilleggs-godtgjørelse	Natural-ytelser
Rådmann	1 111 405	0	0	5 127
Ordfører	865 249	0	0	4 392

Det er ikke utbetalt og det er ikke skyldig vederlag til ledende personer i forbindelse med avslutning av vedkommendes ansettelsesforhold eller verv.

Note 3 Godtgjøring til revisor

Kommunens revisor er Innlandet Revisjon IKS. Samlede godtgjørelser til revisor utgjør kr 695.465. Revisjon omfatter regnskapsrevisjon, forvaltningsrevisjon og diverse attestasjonsoppdrag. I tillegg kommer etterbetaling Nord-Gudbrandsdal kommunerevisjon som utgjør kr 73.900, jf. avtale om inndekning av pensjonsforpliktelse.

Kommunens revisor er Innlandet Revisjon IKS		
	2018	2017
Regnskapsrevisjon	373 163	419 520
Attestasjoner	132 990	279 680
Veiledning og bistand	6 510	
Forvaltningsrevisjon og selskapskontroll	182 802	174 800
Sum*	695 465	874 000

*) I tillegg kommer etterbetaling Nord-Gudbrandsdal kommunerevisjon som utgjør kr 73.900, jf. avtale om inndekning av pensjonsforpliktelse.

Note 4 Pensjoner

Generelt om pensjonsordningen i kommunene

Kommunen har kollektive pensjonsordninger i Kommunal Landspensjonskasse (KLP) og Statens pensjonskasse (SPK) som sikrer ytelsesbasert pensjon for de ansatte.

Pensjonsordningen omfatter alders-, uføre-, ektefelle-, barnepensjon samt AFP/tidligpensjon og sikrer alders- og uførepensjon med samlet pensjonsnivå på 66% sammen med folketrygden. Pensjonene samordnes med utbetaling fra NAV.

Premiefond

Premiefondet er et fond for tilbakeført premie og overskudd. Eventuelle midler på premiefondet kan bare brukes til fremtidig premiebetaling. Premiefondet fremgår ikke av kommuneregnskapet, men bruk av fondet reduserer faktisk betalte pensjonspremier.

	2018	2017
Innestående på premiefond 01.01.	60 603	65 062
Tilført premiefondet i løpet av året	8 450 462	5 188 647
Bruk av premiefondet i løpet av året	8 412 817	5 193 106
Innestående på premiefond 31.12.	98 248	60 603

(Oppstillingen gjelder kun KLP)

Regnskapsføring av pensjon

Etter § 13 i årsregnskapsforskriften skal driftsregnskapet belastes med pensjonskostnader som er beregnet ut fra langsiktige forutsetninger om avkastning, lønnsvekst og G-regulering.

Pensjonskostnadene beregnes på en annen måte enn pensjonspremien som betales til pensjonsordningen, og det vil derfor normalt være forskjell mellom disse to størrelsene. Forskjellen mellom betalt pensjonspremie og beregnet pensjonskostnad betegnes premieavvik, og skal inntekts- eller utgiftsføres i driftsregnskapet. Premieavviket tilbakeføres igjen neste år/med 1/7 per år for premieavvik oppstått i 2014 eller senere, med 1/10 per år for premieavvik oppstått fra 2011 til 2013 og med 1/15 per år for premieavvik oppstått fra 2002 til 2010.

Regnskapsføringen av pensjon innebærer et unntak fra de grunnleggende prinsippene for kommuneregnskapet om at alle kjente utgifter og inntekter i året skal tas med i årsregnskapet for vedkommende år (kl § 48 nr 2). Regnskapsføringen av premieavvik og amortisering av premieavvik har hatt innvirkning på netto driftsresultat i 2018 ved at regnskapsførte pensjonsutgifter er kr. 4.395.882 lavere enn faktisk betalte pensjonspremier.

Bestemmelsene innebærer også at beregnede pensjonsmidler og pensjonsforpliktelser er oppført i balansen som henholdsvis anleggsmidler og langsiktig gjeld.

Økonomiske forutsetninger for beregning av pensjonskostnaden	KLP	SPK
Forventet avkastning pensjonsmidler	4,50 %	4,20 %
Diskonteringsrente	4,00 %	4,00 %
Forventet årlig lønnsvekst	2,97 %	2,97 %
Forventet årlig G- og pensjonsregulering	2,20 %	2,97 %

Spesifikasjon av samlet pensjonskostnad, premieavvik pensjonsforpliktelse og estimatavvik

Pensjonskostnad og premieavvik KLP	2018	2017
Årets pensjonsopptjening, nåverdi	30 328 300	28 771 729
Rentekostnad av påløpt pensjonsforpliktelse	25 675 685	24 625 963
Forventet avkastning på pensjonsmidlene	-25 365 839	-22 958 478
Adminstrasjonskostnad	2 280 940	2 125 324
A Beregnet netto pensjonskostnad (inkl. adm)	32 919 086	32 564 538
B Forfalt pensjonspremie (inkl. adm.kostnader)	41 783 100	36 244 549
C Årets premieavvik (B-A)	8 864 014	3 680 011

Pensjonsutgifter i drifts- og investeringsregnskapet	2018	2017
B Forfalt pensjonspremie inkl. adm.kostnader)	41 783 100	36 244 549
C Årets premieavvik	-8 864 014	-3 680 011
D Amortisering av tidligere års premieavvik	4 732 546	4 580 600
E Brutto pensjonsutgift etter premieavvik og amortisering (SUM B:D)	37 651 632	37 145 138
G Pensjonstrekk ansatte	4 766 100	4 591 288
Årets regnskapsførte pensjonsutgift (F-G)	32 885 532	32 553 850

Akkumulert premieavvik	2018	2017
Sum gjenstående premieavvik tidligere år (pr. 01.01.)	24 918 808	24 986 424
Årets premieavvik	8 864 014	3 680 011
Korreksjon	0	832 973
Sum amortisert premieavvik dette året	-4 732 546	-4 580 600
Akkumulert premieavvik pr. 31.12	29 050 276	24 918 808
Arbeidsgiveravgift av akkumulert premieavvik	1 859 218	1 594 804
Sum akkumulert premieavvik inkl. arb.g.avgift	30 909 494	26 513 612

Pensjonsmidler og pensjonsforpliktelser	2018	2017
Netto pensjonsforpliktelser pr. 01.01.	90 068 511	102 826 505
Årets premieavvik	-8 864 014	-3 680 011
Estimatavvik (ført direkte mot egenkapitalen)	-22 438 929	-9 077 983
Virkingen av planendringer (ført direkte mot egenkapitalen)	0	0
Netto pensjonsforpliktelser pr. 31.12.	58 765 568	90 068 511
<i>Herav:</i>		
Brutto pensjonsforpliktelse	-658 262 071	-631 714 657
Pensjonsmidler	599 496 503	541 646 146
Arbeidsgiveravgift av netto pensjonsforpliktelse	-3 760 997	-5 764 385

Pensjonskostnad og premieavvik SPK		2018	2017
	Årets pensjonsopptjening, nåverdi	5 386 282	5 377 061
	Rentekostnad av påløpt pensjonsforpliktelse	3 319 496	3 329 499
	Forventet avkastning på pensjonsmidlene	-2 474 073	-2 482 578
	Adminstrasjonskostnad	178 223	178 179
A	Beregnet netto pensjonskostnad (inkl. adm)	6 409 928	6 402 161
B	Forfalt pensjonspremie (Inkl. adm.kostnader)	6 084 745	6 238 500
C	Årets premieavvik (B-A)	-325 183	-163 661

Pensjonsutgifter i drifts- og investeringsregnskapet		2018	2017
B	Forfalt pensjonspremie inkl. adm.kostnader)	6 084 745	6 238 500
C	Årets premieavvik	325 183	163 661
D	Amortisering av tidligere års premieavvik	78 557	79 917
E	Brutto pensjonsutgift etter premieavvik og amortisering (SUM B:D)	6 488 485	6 482 078
G	Pensjonstrekk ansatte	1 018 255	1 020 022
	Årets regnskapsførte pensjonsutgift (F-G)	5 470 230	5 462 056

Akkumulert premieavvik		2018	2017
	Sum gjenstående premieavvik tidligere år (pr. 01.01.)	142 964	386 362
	Årets premieavvik	-325 183	-163 661
	Korreksjon	0	0
	Sum amortisert premieavvik dette året	-78 557	-79 917
	Akkumulert premieavvik pr. 31.12	-260 776	142 784
	Arbeidsgiveravgift av akkumulert premieavvik	-16 690	9 138
	Sum akkumulert premieavvik inkl. arb.g.avgift	-277 466	151 922

Pensjonsmidler og pensjonsforpliktelser		2018	2017
	Netto pensjonsforpliktelser pr. 01.01.	27 322 317	25 474 174
	Årets premieavvik	325 183	163 661
	Estimataavvik (ført direkte mot egenkapitalen)	-288 167	1 684 482
	Virkingen av planendringer (ført direkte mot egenkapitalen)	0	0
	Netto pensjonsforpliktelser pr. 31.12.	27 359 333	27 322 317
	<i>Herav:</i>		
	Brutto pensjonsforpliktelse	-91 693 176	-91 944 044
	Pensjonsmidler	64 333 843	64 621 727
	Arbeidsgiveravgift av netto pensjonsforpliktelse	1 750 997	1 748 629

Note 5 Anleggsmidler

Tall i hele tusen

	IT-utstyr, kontor- maskiner	Anleggs- maskiner mv.	Brannbiler, tekniske anlegg	Boliger, skoler, veier	Adm.bygg, sykehjem mv.	Tomte- områder	SUM
Anskaffelseskost 01.01.2018	7 674	24 942	64 645	507 452	302 513	30 690	937 916
Årets tilgang	2 595	4 505	6 008	86 082	6 081	86	105 357
Årets avgang	0	0	0	0	0	-79	-79
Anskaffelseskost 31.12.2018	10 269	29 447	70 653	593 534	308 594	30 697	1 043 194
Akk avskrivninger 31.12	-3 125	-11 944	-29 151	-178 962	-83 546	0	-306 728
Netto akk. og rev. nedskrivninger	-573	-299	-1 281	-5 148	-2 469	0	-9 770
Akk. avskr. og nedskr. 31.12.	-3 698	-12 243	-30 432	-184 110	-86 015	0	-316 498
Bokført verdi pr. 31.12.2018	6 571	17 204	40 221	409 424	222 579	30 697	726 696
<i>Herav finansielle leieavtaler</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>
Årets avskrivninger	-1 065	-1 934	-2 967	-12 261	-5 853	0	-24 080
Årets nedskrivninger	-396	0	0	0	0	0	-396
Årets reverserte nedskrivninger	0	0	0	0	0	0	0
Tap ved salg av anleggsmidler	0	0	0	0	0	0	0
Gevinst ved salg av anleggsmidler	0	0	0	0	0	0	0
Økonomisk levetid	5 år	10 år	20 år	40 år	50 år		
Avskrivningsplan	Lineær	Lineær	Lineær	Lineær	Lineær	Ingen avskr.	

Nedskrivninger i 2018 skyldes at anleggsmidler har vært aktivert med for lang avskrivningstid, og nedskrivningen utgjør en korreksjon av dette.

Det er solgt utstyr på teknisk drift i 2018 for kr 174.500. Utstyret var ferdig avskrevet, slik at salgssummen framstår som gevinst ved salg. Det er i tillegg solgt tomt i 2018 på Nord-Sel. Denne er ført ut av balansen med samme verdi som salgssummen.

Note 6 Aksjer og andeler i varig eie

Selskapets navn	Henvisning balansen	Eierandel i selskapet	Eventuell markedsverdi	Balanseført verdi 31.12.2018	Balanseført verdi 01.01.2018
KLP - Egenkap.innskudd	22141001			17 651 554	15 915 639
NGR (renovasjon) IKS	22166001	30,91 %		213 200	213 200
Innlandet revisjon IKS	22166002	3,19 %		68 700	0
Eidefoss AS	22168001	20,00 %		2 400 000	2 400 000
Biblioteksentralen SA	22168002			1 500	1 500
Otta boligbyggelag A/L	22170010			0	1 000
Sel samfunnshus A/L	22170020			40 100	40 100
Gudbrandsdalsmusea AS	22170030	7,00 %		21 000	21 000
GIAX AS	22170040	8,63 %		1 195 000	1 195 000
Otta skysstasjon AS	22170042	25,00 %		200 000	200 000
Otta Ysteri Eiendom AS	22170043	0,065 %		500	0
Skåppå kunnskapspark AS	22170060	1,326 %		30 000	30 000
Heidal samfunnshus	22170070			1	1
KUF fondet Oppland	22170080	0,05 %		26 128	26 128
Sel kraft AS	22170081	100,00 %		100 000	0
Heidal håndverkstun	22177085			0	190 000
Blekalia borettslag	22170100			0	100 280
Dahleflata borettslag	22170110			383 475	383 475
Ådalsvegen borettslag	22170111			61 000	61 000
Loftsgårdsveien borettslag	22170115			90 100	90 100
Heggelund borettslag	22170160			114 900	114 900
Ottbratt borettslag	22170170			0	9 200
Sum			kr -	kr 22 597 158	kr 20 992 523

Det foreligger ikke opplysninger om markedsverdier.

I 2018 har Sel kommune etablert aksjeselskapet Sel kraft AS som forvalter kraftrettighetene i Rosten kraftverk

Sel kommune tegnet i 2012 aksjer i Otta ysteri eiendom AS. Denne eierposten har ikke tidligere vært oppført i Sel kommunes regnskap.

Otta boligbyggelag ble slettet i Brønnøysund i 2013. Derfor nedskrevet til kr 0. Sel kommune har heller ikke lenger eierandeler i Blekalia og Ottbratt borettslag, slik at postene er nedskrevet til 0.

Det ble i 2018 åpnet konkurs i Heidal håndverkstun, og kommunens andeler er derfor nedskrevet til kr 0.

Sel kommune har eierandel i Gudbrandsdal krisesenter IKS på 8,6 %. Det er ikke gjort innskudd i selskapet, men kommunen betaler et årlig driftstilskudd basert på innbyggertall.

Note 7 Salg av finansielle anleggsmidler

Det har ikke vært salg av finansielle anleggsmidler i 2018.

Note 8 Tap på utlån og forskutteringer

Kommunen har i regnskapsåret hatt følgende tap på utlån og forskutteringer:

Utlånt til	Samlet utestående	Tap på hovedstol	Tap på løpte renter mv.	Samlet tap
Boligsosiale formål (startlån)	22 659 865	0	0	0
<i>Andre utlån og forskutteringer:</i>				
Sosiale utlån	715 433	25 331	0	25 331
				0
Sum	23 375 298	25 331	0	25 331

Note 9 Langsiktig gjeld

Tall i hele tusen

Fordeling av langsiktig gjeld:	31.12.2018	01.01.2018	Neste års avdrag	Gj.snittlig løpetid (år)
Gjeldsbrevslån/banklån	464 461	410 818	19 706	23,2
Obligasjonslån	0	0	0	0
Sertifikatlån	0	0	0	0
Husbanklån	25 939	23 244	1 385	20,8
Finansielle leieavtaler	0	0	0	0
Sum bokført langsiktig gjeld	490 400	434 062	21 091	
Herav selvfinsierende gjeld	125 000	100 000		
Langsiktig gjeld i særregnskap				
Nord-Gudbrandsdal renovasjonsselskap IKS	6 237	2 005		
	0	0		
Sum bokført langsiktig gjeld i særregnskap	6 237	2 005		
Kommunens samlede eksterne lånegjeld	496 637	436 067		

Fordeling av langsiktig gjeld etter rentebetingelser	Langs.gjeld 31.12.2018	Gj.sn. rente
Langsiktig gjeld med fast rente :	121 341	2,42 %
Langsiktig gjeld med flytende rente :	369 059	1,74 %

Note 10 Rentesikring

Renteutgiftene på kommunens lånegjeld sikres i samsvar med gjeldende reglement for finans- og gjeldsforvaltningen.

Langsiktig gjeld med fast rente

Lån nr.	Volum (mill.)	Siste forfall	Rente-binding til	Betaler	Finans-reglementet
1	1,56	sep.27	nov.21	2,880	kap. 7
2	0,52	jun.22	nov.21	2,880	kap. 7
3	45,32	jun.38	jun.23	2,170	kap. 7
4	19,09	jun.37	des.21	4,090	kap. 7
5	49,88	feb.40	feb.22	1,950	kap. 7
6	0,37	apr.35	nov.21	2,880	kap. 7
7	0,63	mai.25	nov.21	2,880	kap. 7
8	2,58	apr.36	nov.21	2,880	kap. 7
9	1,4	apr.37	nov.21	2,880	kap. 7

Rentebytteavtaler

Sel kommune har ikke rentebytteavtaler.

Note 11 Avdrag

Tall i hele tusen

Avdrag på lån til investeringer i varige driftsmidler

Forholdet mellom betalte avdrag om minimumsavdrag	2018	2017
Utgiftsførte avdrag i driftsregnskapet	18 393	16 693
Bergnet minimumsavdrag	13 876	13 213
Awik	4 517	3 480

Avdrag på lån til videre utlån og forskutteringer

	2018	2017
Mottatte avdrag på startlån	2084	3334
Utgiftsførte avdrag i investeringsregnskapet	1305	1389
Avsetning til/bruk av avdragsfond	1071	957
Saldo avdragsfond 31.12.	3815	2744

Note 12 Garantiansvar

Det vises til note nr. 9 vedrørende lån i Nord-Gudbrandsdal Renovasjonsselskap IKS. Sel kommune hefter for denne andelen av lån i selskapet.

De tidligere eierne av Nord-Gudbrandsdal kommunerevisjon skal innbetale en forholdsmessig andel av kr 2,1 mill. for å dekke sin andel av netto pensjonsforpliktelse i selskapet. Gjelden nedbetales ved påslag på timepris over en 5-års periode.

Sel kommune har ellers ingen garantiforpliktelser pr 31.12.2018.

Note 13 Andre vesentlige forpliktelser

Det er ikke andre kjente vesentlige forpliktelser utover det som er bokført som langsiktig gjeld.

Note 14 Finansielle eiendeler og forpliktelser til virkelig verdi

Sel kommune har pr. 31.12.2018 kun plasseringer i bankinnskudd. Bankinnskudd er vurdert til virkelig verdi.

Note 15 Avsetning og bruk av fond

Fond samlet	Beholdning 01.01.2018	Avsetninger	Bruk av fond i driftsregnskapet	Bruk av fond i inv.regnskapet	Beholdning 31.12.2018
Disposisjonsfond	68 288	21 053	16 653	10 418	62 270
Bundne driftsfond	38 117	6 996	8 338	395	36 380
Ubundne investeringsfond	4 414	0	0	1 569	2 845
Bundne investeringsfond	2 898	1 071	0	0	3 969
Samlede avsetninger og bruk av avsetninger	113 717	29 120	24 991	12 382	105 464

Bundne fond	Beholdning 01.01.2018	Avsetninger	Bruk av fond	Beholdning 31.12.2018
Bundne driftsfond				
Selvkostfond	4 129	0	938	3 191
Øremerka statstilskudd	9 661	5 029	4 778	9 912
Næringsfond/Kraftfond/Avbøtende tiltak	18 615	1 379	1 950	18 044
Gavefond	3 104	199	495	2 808
Øvrige bundne driftsfond	2 608	389	572	2 425
Sum	38 117	6 996	8 733	36 380

Bundne investeringsfond	Beholdning 01.01.2018	Avsetninger	Bruk av fond	Beholdning 31.12.2018
Ekstraordinære avdrag Husbanken	2 744	1 071	0	3 815
Øremerket tilskudd	154	0	0	154
Sum	2 898	1 071	0	3 969

Ubundne investeringsfond	Beholdning 01.01.2018	Avsetninger	Bruk av fond	Beholdning 31.12.2018
Bruk og avsetning vedtatt av kommunestyret	4 412	0	1 569	2 845
Bruk og avsetning foretatt av underordnet organ, herav:	0	0	0	0
Sum ubundne investeringsfond	4 412	0	1 569	2 845

Disposisjonsfond	Beholdning 01.01.2018	Avsetninger	Bruk av fond	Beholdning 31.12.2018
Bruk og avsetning vedtatt av kommunestyret	68 288	21 053	27 072	62 269
Bruk og avsetning foretatt av underordnet organ, herav:	0	0	0	0
...				
Sum disposisjonsfond	68 288	21 053	27 072	62 269

Overføring fra driftsregnskapet til investeringsregnskapet	Regnskap 2018	Justert budsjett 2018	Opprinnelig budsjett 2018	Regnskap 2017
Overføring vedtatt av kommunestyret	473	1 500	1 500	1 200
Overføring foretatt av underordnet organ, herav:	100	100	0	350
	0	0	0	0
Sum overført til investeringsregnskapet	573	1 600	1 500	1 550

Note 16 Strykninger og korrigeringer

Strykninger i driftsregnskapet

Driftsregnskapet er avsluttet i balanse. For å komme frem til resultatet er følgende disposisjoner strøket i samsvar med regnskapsforskriften § 9.

Regnskapsmessig merforbruk før strykninger	1 027
Redusert overføringer til investeringsregnskapet	-1 027
Redusert avsetning til disposisjonsfond	0
Redusert dekning av tidligere års merforbruk	0
Regnskapsmessig merforbruk etter strykninger	0

Korrigeringer i investeringsregnskapet

Investeringsregnskapet er avsluttet i balanse etter at finansiering er ført inntil nødvendig behov.

Note 17 Prinsippendringer

Virkning av endringer i regnskapsprinsipp føres mot egne egenkapitalkontoer for endring av regnskapsprinsipp. Positiv saldo på disse kontoene kan ikke disponeres og negativ saldo skal ikke dekkes inn.

Konto for endring av regnskapsprinsipp	31.12.2018	01.01.2018
Endring av regnskapsprinsipp som påvirker AK (drift)	3 433	3 433
Endring av regnskapsprinsipp som påvirker AK (investering)	6 832	6 832
Sum	10 265	10 265

Det er ikke ført endringer i regnskapsprinsipp i 2018.

Note 18 Regnskapsmessig merforbruk

Regnskapsmessig merforbruk skal dekkes inn i det år regnskapet legges frem eller i påfølgende år. I særskilte tilfeller kan merforbruket dekkes inn over ytterligere to år og etter godkjenning fra fylkesmannen over inntil 10 år.

Regnskapsår	31.12.2018	01.01.2018
2015	0	0
2016	0	0
2017	0	0
2018	0	0
	0	0

Sel kommune har ikke avlagt regnskap med merforbruk de siste årene.

Note 19 Kapitalkonto

Saldo kapitalkonto 1.1.2018	170 507 066
Økning av kapitalkonto (kreditposter):	
Aktivering fast eiendom, anlegg, utstyr, maskiner og transportmidler	105 356 771
Reversert nedskrivning eiendom, anlegg, utstyr, maskiner og transportmidler	174 511
Kjøp av aksjer/andeler	100 000
Reversert nedskrivning aksjer/andeler	69 200
Utlån - sosiale utlån	516 344
Utlån - andre utlån	3 748 000
Avdrag på eksterne lån	19 697 496
Endring egenkapitalinnskudd KLP	1 735 915
Endring pensjonsmidler KLP	57 850 357
Reduksjon av kapitalkonto (debetposter):	
Salg av fast eiendom, anlegg, utstyr, maskiner og transportmidler	253 735
Avskrivning: Eiendom, anlegg, utstyr, maskiner og transportmidler	24 080 172
Nedskrivning: Eiendom, anlegg, utstyr, maskiner og transportmidler	429 169
Salg aksjer/andeler	0
Nedskrivning aksjer/andeler	300 480
Avdrag på utlån - sosiale utlån	194 514
Avdrag på utlån - andre utlån	2 367 017
Avskrivning på utlån - sosiale utlån	25 331
Avskrivning på utlån - andre utlån	0
Bruk av lånemidler	63 867 000
Endring pensjonsforpliktelser (økning)	22 529 036
Endring pensjonsmidler SPK	287 885
Saldo kapitalkonto 31.12.2018	245 421 320

Note 20 Investeringsprosjekter

Tall i hele tusen

Prosjekt	Vedtatt kostnads ramme	2018	2018	Regnskapsført tidligere år	2018	Gjenstående av bevilgning	
		Budsjett inkl. endring	Budsjett		Regnskap		
H100	Sel kirkelige råd	3 788	200	2 800	30	24	3 734
H101	Regiondata	1 103	861	785	242	802	59
H103	Sel kraft, akjsjer	100	100			100	0
H110	IKT og digitalisering	4 600	1 417	2 300	1 716	1 053	1 831
H111	Digitalisering, handlingsplan	1 000	1 000	1 000	0	739	261
H112	Vigselsrom	100	99	0	1	93	6
H210	Tilrettelegging Otta skole 2003					103	1)
H211	Ventilasjonsanlegg	1 000	111	0	889	78	33
H219	Otta skole	1 900	747	0	1 053	659	188
H300	Boligtiltak	9 872	5 972	5 000	0	5 563	4 309
H315	Dementsplasser Heidal	14 375	0	0	14 563	58	-246 2)
H316	Ladepunkt kommunale tjenestebiler	300	300	0	0	169	131
H327	NGLMS, medisinsk utstyr, EKG	500	500	0	0	274	226
H330	NGLMS ombygging	1 125	325	0	0	0	1 125
H350	Prosjektering nye sykehjemsplasser					154	3)
H384	Nybygg funksjonshemmede	91 559	45 650	28 400	44 209	46 738	612
H399	Velferdsteknologi	1 000	227	0	273	124	603
H412	Ladestasjoner	400	0	400	0	0	400
H501	Aktivitetshus	500	500	500	0	526	-26
H623	Hovedplan vann / avløp	68 100	30 657	28 200	29 443	28 029	10 628 4)
H641	Miljøstasjon Bjølstadmo	1 900	67	400	683	17	1 200
H647	Myrmoen miljøstasjon	2 500	500	2 500	0	472	2 028
H657	Regionsenterprosjekt	13 922	5 722	5 000	11 766	5 661	-3 505 5)
H684	Hovedplan veg	6 000	3 799	3 000	2 201	3 990	-191
H689	Molok tømmeystem	400	400	400	0	248	152
H690	Slambehandling maskiner/utstyr	2 600	2 600	2 600	0	2 366	234
H692	Sjoa busstopp, trafikkisikkerhetstiltak	0	0	0	0	498	-498 6)
H709	Faste eiendommer	128	0	0	128	86	-86 7)
H727	Kjøp av eiendom, Skansen 16	3 320	3 320	0	0	0	3 320 8)
H732	Kunstgrasbane Otta	2 800	250	0	2 360	262	178
H737	Klima og energi	2 000	2 000	2 000		2 200	-200
H771	Sel sjukeheim, utbedring brannnettersyn	9 000	4 830	2 000	3 170	4 394	1 436

1) Avstemming av leverandørreskontroer avdekket feil i regnskapet fra 2003 med kr. 103.000

2) Sluttavregning av prosjekt fra 2017

3) Prosjekteringsarbeid er igangsatt. Budsjett blir foreslått justert i forbindelse med 1. tertial 2019. Finansiering delvis bruk av bundet fond.

4) Restmidler i prosjektet må vurderes opp mot totalbehovet i forbindelse med overføring til 2019.

5) Prosjektet fremstår med merforbruk over år. Årsaken til dette, er at budsjettet ble vedtatt med nettotall tidligere år.

6) Prosjektet er gjennomført ved bruk av Trafikksikringsmidler fra drift og fondsmidler fra tidligere år.

7) Utgifter i forbindelse med salg av boligtomt

8) Avtalen ble ikke signert før 31.12.18

Note 21 Tilskudd/ bidrag til finansiering av investeringer

	Budsjett	Regnskap 2018	
Nybygg funksjonshemmede	11 800	10 800	Refusjon fra staten
Boligtiltak	3 250	1 650	Refusjon fra staten
Regionsenterprosjektet	3 222	3 222	Tilskudd Oppland fylkeskommune
Sel sjukeheim, utbedring etter branntilsyn	5 000	4 000	Refusjon fra staten
Etablering av ladepunkt, kommunale biler	150	84	Refusjon fra staten
NGLMS, EKG-apparat	250	173	Regionale utstyrsmidler, bundne fond
NGLMS, medisinsk teknisk utstyr	250	90	Regionale utstyrsmidler, bundne fond
Sjoa, busstopp	-	396	Overføring driftsmidler og bundne fond

Note 22 Selvkostområder

	Resultat 2018					Balansen 2018	
	Inntekter	Kostnader	Over(+)/underskudd (-)	Årets dekningsgrad i % ¹⁾	Vedtatt dekningsgrad i %	Avsetn(+)/bruk av (-) selvkostfond	Selvkostfond/fremførbart underskudd pr. 31.12 ²⁾
Renovasjon	5 847 879	7 483 665	-1 635 786	78,1 %	100,0 %	-286 707	-1 361 668
Slam	1 073 299	1 537 411	-464 112	69,8 %	100,0 %	-439 484	831 716
Vann	9 665 523	9 809 741	-144 218	98,5 %	100,0 %	-87 914	2 359 888
Avløp	10 621 797	11 324 580	-702 783	93,8 %	100,0 %	0	-1 665 925
Feiing	1 619 496	1 677 830	-58 334	96,5 %	100,0 %	0	-480 931
Kart og oppmåling	443 906	704 494	-260 588	63,0 %	0,0 %	0	0
Plan- og byggesak	1 184 784	2 323 601	-1 138 817	51,0 %	0,0 %	-123 718	0

	Resultat 2017					Balansen 2017	
	Inntekter	Kostnader	Over(+)/underskudd (-)	Årets dekningsgrad i % ¹⁾	Vedtatt dekningsgrad i %	Avsetn(+)/bruk av (-) selvkostfond	Selvkostfond/fremførbart underskudd pr. 31.12 ²⁾
Renovasjon	5 930 598	6 843 548	-912 950	86,7 %	100,0 %	-898 532	286 707
Slam	1 829 473	1 050 083	779 390	174,2 %	100,0 %	823 294	1 271 200
Vann	10 151 284	9 494 206	657 078	106,9 %	100,0 %	698 047	2 447 802
Avløp	10 027 169	11 370 493	-1 343 324	88,2 %	0,0 %	0	0
Feiing	843 861	1 494 138	-650 277	56,5 %	0,0 %	-239 829	0
Kart og oppmåling	401 804	574 311	-172 507	70,0 %	0,0 %	0	0
Plan- og byggesak	1 897 423	1 785 974	111 449	106,2 %	0,0 %	123 718	0

1) Årets dekningsgrad før evt. avsetning/bruk av dekningsgradsfond.

2) Dekningsgradsfondene er bundne driftsfond. Disse kan kun benyttes til dekning av framtidige driftsutgifter på tilhørende selvkostområde. Dekningsgradsfond må benyttes innen en 3-5 års periode. På områder med pålagt selvkost (renovasjon), eller hvor kommunestyret forut for inntektsåret har fattet prinsippvedtak om egenbetaling ut fra selvkost, kan kommunen ha fremførbart underskudd. 3-5 års perioden kan fravikes hvis det er særegne forhold i kommunen og det er gjort vedtak i kommunestyret hvor disse særegne forholdene blir synliggjort.

Note 23 Avfall

Sel kommune er medeier i Renovasjonsselskapet Nord-Gudbrandsdal Renovasjon IKS (NGR), som er et interkommunalt selskap, med eget representantskap og styre.

Sel kommune kjøper tjenester fra NGR for å ivareta den daglige husholdningsavfallstjenesten i Sel kommune, det vises derfor til NGR sitt regnskap

Nedenfor vises kommunens regnskap og etterkalkyle for renovasjonstjenesten:

Renovasjon	2018 Regnskap	2018 Etterkalkyle selvkost
1641 KOMMUNALE ÅRSGEBYRER	5 801 050	5 801 050
16** Øvrige salgsinntekter	37 824	37 824
17** Refusjoner	9 005	9 005
Driftsinntekter	5 847 879	5 847 879
10** Lønn	376 981	376 981
11** Varer og tjenester	205 864	205 864
12** Varer og tjenester	498 582	498 582
13** Tjenester som erstatter kommunal tjenesteprod.	6 213 279	6 213 279
14** Overføringsutgifter	57 194	57 194
Direkte driftsutgifter	7 351 900	7 351 900
Avskrivningskostnad	79 373	45 647
Avskrivningskostnad fremtidige investeringer		
Kalkulatorisk rente		57 074
Kalkulatorisk rente fremtidige investeringer		
Direkte kapitalkostnader	79 373	102 720
Indirekte driftsutgifter (netto)		28 828
Indirekte avskrivningskostnad		154
Indirekte kalkulatorisk rente		64
Indirekte kostnader	0	29 045
Driftskostnader	7 431 273	7 483 665
Resultat	-1 583 394	-1 635 786
Kostnadsdekning i %	78,69 %	78,14 %
Selvkostfond 01.01		286 707
-/+ Bruk av/avsetning til selvkostfond		-1 635 786
+/- Kalkulert renteinntekt/rentekostnad selvkostfond		-12 589
Selvkostfond 31.12		-1 361 668

Note 24 Usikre forpliktelser

Hendelser etter balansedagen

Det knyttet usikkerhet til utgifter knyttet til ankesak til Høyesterett vedr. Ulvangsvegen.

Det er knyttet usikkerhet til det endelige praktiske og økonomiske resultatet av flomsikringsarbeidet i Ula.

Note 25 Skatteutgifter

Kommunen har ikke drevet med skattepliktig aktivitet i 2018.

Note 26 Vesentlige poster

Sel kommune har ved utgangen av 2018 bokført fordringer på Husbanken på totalt kr 26,8 mill. Dette gjelder investeringstilskudd der tilskuddene blir utbetalt når prosjektene er ferdigstilt. Av dette utgjør investeringstilskudd til Otta Brygge kr 21,6 mill.

Sel Kommune mottok utbytte for 2017 fra AS Eidefoss pålydende kr 2.176.800.

Det er inntektsført kr 8.764.000,- i tilskudd for særlig ressurskrevende brukere.

Det er bokført kr 17.314.631,- i integreringstilskudd.

Note 27 Estimaterendringer og korrigerings av tidligere års feil

Ved regnskapsavslutningen for 2017 ble det inntektsført estimat på tilskudd ressurskrevende brukere på totalt kr 10,7 mill. I 2018 mottok Sel kommune kr 9,2 mill. slik at det måtte utgiftsføres kr 1,5 mill. i 2018.

Når det gjelder tilskudd til voksenopplæring ble det i 2017 feilaktig inntektsført kr 2,4 mill, som måtte utgiftsføres i 2018.

Note 28 Etablering /avvikling av kommunale foretak

Sel kommune har ingen kommunale foretak (KF).

Note 29 Mellomværende med KF

Kommunal virksomhet - navn:	31.12. 2018		31.12. 2017	
	Fordringer	Gjeld	Fordringer	Gjeld
<i>Kortsiktige poster</i>				
Sekretariatet for kontrollutvalg i NG.	0	21 032	0	68 843
	0	0	0	0
Sum kortsiktige poster	0	21 032	0	68 843
<i>Langsiktige poster</i>				
Sekretariatet for kontrollutvalg i NG.	0	0	0	0
	0	0	0	0
Sum langsiktige poster	0	0	0	0

Sel kommune har ingen kommunale foretak. Av interkommunale samarbeid er det bare Sekretariatet for kontrollutvalene i Nord-Gudbrandsdal som er organisert etter § 27 i kommuneloven, der Sel kommune ikke er kontorkommune.

Note 30 Interkommunale samarbeid

Regnskap for interkommunale samarbeid etter kommuneloven (koml) § 27 skal inngå i årsregnskapet til den kommunen hvor samarbeidet har sitt hovedkontor. Årsregnskapet omfatter regnskap for slike samarbeid jf. regnskapsforskriften § 12 nr. 3, og utgjør følgende beløp :

Interkommunalt tiltak jf. koml § 27	Regiondata drift	Regiondata investering	Regionkontoret
Overføring fra Sel kommune (kontorkommunen)	3 107	802	674
Overføring fra Lesja kommune	1 792	365	385
Overføring fra Dovre kommune	2 012	407	431
Overføring fra Skjåk kommune	1 875	373	397
Overføring fra Lom kommune	1 931	384	409
Overføring fra Vågå kommune	2 307	476	504
Resultat av overføringer	13 024	2 807	2 800
Samarbeidets egne inntekter	121	175	0
Samarbeidets driftsutgifter/investeringsutgifter	13 145	2 982	0
Resultat av virksomheten	0	0	0
Disponering av resultatet:			
Tilbakeført deltaker kommunene	0	0	0
Overført til neste driftsår	0	0	0
Udekket underskudd	0	0	0

Regionkontoret har egen regnskapsfører, og ved avleggelse av kommuneregnskapet foreligger ikke samarbeidets resultat og disponering.

Note 31 Utlån til næringsformål

Tall i hele tusen

	2018	2017	2016	2015
Nye utlån		-	1000	1000
Tap av utlån		-	-	-
Mottatte avdrag ført i driftsregnskap	283	689	689	1 089
Mottatte renter ført i driftsregnskap	9	21	42	27
Avsatt til bundet driftsfond Sjoafor	292	710	731	1 116

Saldo næringsutlån pr 31/12 er kr 0,-

Ansvarlig lån til AS Eidefoss på kr 30 000 000,- er avdragsfritt og rente beregnes med 10-årig statsobligasjonsrente med et påslag på 1%-poeng.